

אמירה זיאן / 'על בטון חשוף'

פרידה / ליאל אלכסנדרה אדמון
מתוך הספר 'תבוא אחרת' / הוצאת "קשב" לשירה

בקר לח -
שאריות הדמעה הגדולה של ליל אמש
האיברים נפקחים לרוחב הנהר
והריקנות שרחשה בגופי
מתחלפת ברוח קלה

אני מעמיקה את נשימותי
כדי להפוך לחלק מהשקט הזה
ואין לי יותר צרך במראה כדי לראות פנים מוכרות.

גוף העבודות של האמנית אמירה זיאן המוצג בתערוכה אוצר בתוכו שיר פרידה וגעגוע עמוק וכואב, מאבק פנימי, התרסה והשלמה, כשהיא מרחפת בין עולמות של זיכרון ושכחה בין מסורת לקידמה בין משפחתיות לעצמאות אישית.

אמירה מביאה בצילומיה רעננות מחשבתית נועזת של פורצת דרך הכבולה בעבודות אל מה שהיא, אל מה שאולי הייתה רוצה להיות ואל מה שלא תוכל לעולם להיות.

בסדרת צילומים מוקפדים ומבוימים כשהיא נוכחת, נעלמת ומתעתעת בצופה מובילה אותנו אמירה אל עולמה הפנימי המסוכסך ובאופן מפתיע גם השלם. אוויר רוח ובטון מתערבבים ומתחרים ביניהם במפגש שנדמה אפשרי רק בעולמה.

דמות האב שהייתה המשפיעה והמשמעותית בחייה של אמירה נוכחת ועוברת כחוט השני בכל העבודות גם אם אינה נראית, כמו בעבודה בה מצולם פורטרט של נערה צעירה על רקע בטון.

הבטון כמטפורה על כל גווניו מופיע כמוטיב חוזר בצילומים ומעלה שאלות על קבוע וארעי, על הנוכח והנפקד.

מעבודות אלו עולה שאלה האם הבטון הוא רק שכבה דקה ולא יציבה של סנטימטרים בודדים או בטון מזוין הבנוי כיסוד יציב.

בעבודה 'רעלה-פורטרט עצמי' הרעלה קפואה בחלל הזמן, כפסע מנגיעה בקרקע. הרצון להשתחרר ממוסכמות העבר לא מגיע לכדי מיצוי. ייחודה של העבודה נעוץ בדיוק במקום הזה בין שמים לארץ, השאיפה לשחרור נשארת במקום בו הוקפאה.

בעבודה 'פייטה קטנה' האמנית מצולמת מאחורי וילון, מוצללת כמו הפרחים והאגרטל מלפנים, בתענועי דמיון נוצר דימוי הפייטה האישית והקטנה של אמירה. בחשיכה משמאל ממוקם מסך טלוויזיה ממנו ניבט פרצוף גברי במבט מאיים כמו שומר שלא ייחצו גבולות.

התמודדות עם השכול האישי והאבדן ניכרת בעבודה 'אל מול חלון', בה האמנית מצולמת בפורטרט עצמי כשהיא מכוסה בשמיכה עד לצווארה על מיטתו של אביה המנוח, פניה מטושטשות חסרות תווי הבעה, אל מול חלון מוצף באור

הרצון והשאיפה לשחרור מכבלי עבר עובר באופן חד בעבודה 'הספר' בה מצולם ספר ועליו גוש בטון המטיל צל כבד.

כאישה ואמנית פורצת דרך בעולם פטריארכאלי, מצליחה אמירה לשלב בתוכה את העולמות ובמקום למרוד מחליטה להישאר בכפר וללמד אמנות. הרצון לשנות מבפנים גובר על הרצון והתשוקה לבעוט במוסכמות למרות המחיר האישי.

בעבודותיה של אמירה דמיון ומציאות, עבר, הווה ועתיד, מתערבבים זה בזה אך עדיין הסוד אינו גלוי, כמו ספרי הקודש של העדה הדרוזית אשר לעולם יישארו כמוסים לאלו שאינם בין המאמינים.

אמירה זיאן תושבת הכפר הדרוזי ירכא, זוכת פרס שפילמן לצילום ב-2009 ובוגרת תואר שני בהצטיינות במחלקה לאמנות באוניברסיטת חיפה ב-2012, מלמדת כיום אמנות לדור החדש בכפר.

בעבודותיה פותחת לנו צוהר אל עולם אשר לא מוכר לרובנו. למרות שרבים מאיתנו מכירים את העדה הדרוזית עדיין רב הנסתר על הגלוי.

אבשלום לוי / אוצר התערוכה